

ÇEVRE ve ORMAN BAKANLIĞI

9.OZON PANELİ

İSTANBUL

29 Ocak 2009

9.OZON PANELİ

İÇERİK

- GİRİŞ
- 20.TARAFLAR TOPLANTISINDA ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR
- AB'DEKİ GELİŞMELER
- HCFC SONLANDIRMA YÖNETİM PLANI PROJESİ
- TARTIŞMA

GİRİŞ

- 191 ülkenin taraf olduğu Montreal Protokolü, bugüne kadar ulaşılan en başarılı sonuçları veren uluslararası çevre anlaşması olarak kabul edilmektedir.
- Ancak, son verilere göre tüm önlemlerin eksizsiz yerine getirilmesi durumunda bile ozon tabakası 2060 ile 2075 yıllarında normal seviyesine dönebilecektir.

GİRİŞ

- Uluslararası düzeyde önemli başarılar elde edildi;
- CFC'lerin çözücü, soğutucu, iklimlendirme veya izolasyon amaçlı kullanımına çok büyük oranda son verildi.
- Yangın söndürme amaçlı kullanılan Halonların yerini alternatifleri aldı. Gelişmiş ülkelerde 2003 yılı sonunda kullanımına tamamen son verildi.
- Metil Bromürün pestisit olarak kullanımına ilişkin olarak gelişmiş ülkelerin 2005, gelişmekte olan ülkelerin 2015 yılında sonlandırması konusunda anlaşmaya varıldı.
- Protokol altında yürütülen bu çalışmalar sayesinde, aynı zamanda küresel ısınma potansiyeli yüksek olan maddelerin kullanımının sonlandırılması ile Kyoto Protokolünün hedeflediğinden çok daha fazla iklim değişikliğiyle mücadeleye katkıda bulunuldu.

GİRİŞ

- Çevre ve Orman Bakanlığı – Montreal Protokolü ile ilgili:
 - Ulusal ve uluslararası çalışmaların izlenmesi
 - Koordinasyon
 - OTİM ilgili ulusal üretim ve tüketimin kontrol altına alınması ve bir takvim çerçevesinde aşamalı olarak kullanımlarına son verilmesi

Konularından sorumludur.

GİRİŞ

- Türkiye Montreal Protokolünün uygulanmasında en başarılı ülkeler arasındadır
- CFC kullanımı 2006 itibarı ile sıfır tona indirilmiştir. 01.01.2008 tarihinden sonra halonların ithalatı yasaklanmıştır.
- CFC grubu gazların kullanımına son verilmesinde olduğu gibi, ülkemiz gene protokolde yer aldığı Madde 5 ülkeleri için öngörülen takvimden çok önce HCFC grubu gazların da kullanımına son verecektir.

20. Taraflar Konferansı

20. Taraflar Toplantısı 16-20 Kasım 2008'de Doha'da gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda öne çıkan başlıklar:

- Protokol ve değişikliklerine yeni taraf olan ülkeler;
- Madde 5 altında değerlendirilen gelişmekte olan ülkelere Protokolün hükümlerinin uygulanmasında mali destek sağlayan Çok Taraflı Fonun bütçesinin yeniden doldurulması (replenishment)
- Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin çevreci yöntemlerle bertarafının sağlanması
- “Doğu Avrupa ve Orta Asya Grubu” nun toplantıları

İlgili Avrupa Birliđi Mevzuatı

Ozon Tabakasını incelten maddelere ilişkin 2037/2000 Sayılı AB Tüzüğü, ozon tabakası incelten maddelerin; üretimini, ithalatını, ihracatını, piyasaya sürülmesini, geri kazanım, geri dönüşüm ve bertaraf işlemlerini kontrol altına almaktadır.

HCFC'ler:

31.12.2025'de tamamen üretimden kalkacaktır.

2007 yılında 2001 yılı baz değerinin %30'u kadar piyasada yer almasına izin verilmiştir. 31.12.2009 tarihinden sonra Avrupa Birliğinde piyasaya sürülmesi tamamen yasaklanmıştır.

İlgili Avrupa Birliđi Mevzuatı

HCFC'lere dair hükümler:

Soğutma, İklimlendirme sistemlerinde - 1 Ocak 2001

Mevcut sistemlerde servis amaçlı saf HCFC'ler 1 Ocak 2010

Mevcut sistemlerde servis amaçlı tüm HCFC'ler 1 Ocak 2015

Ayrıca;

Üreticiler, ithalatçı ve ihracatçıların raporlama zorunluluğu

Kaçakların yıllık rutin kontrolleri

HCFC içeren ekipmanların zorunlu geri kazanımı

HCFC'leri kullanan kişilerin eğitim alma zorunluluğu

AB'deki Gelişmeler

1 Ağustos 2008 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından 2037/2000 Sayılı Tüzükte yapılması öngörülen değişikliklere ilişkin bir sunum yapılmıştır. Değişiklik metni Avrupa Parlamentosunun onayına sunulmuştur.

Başlıca değişiklikler:

Tüzük metninin sadeleştirilmesi, geçerliliğini yitiren hükümlerin çıkarılması

HCFC'lerin üretim yasağının 2025'den 2020'ye çekilmesi

OTİM içeren ekipmanların bertarafına ilişkin hükümlerin sıkılaştırılması

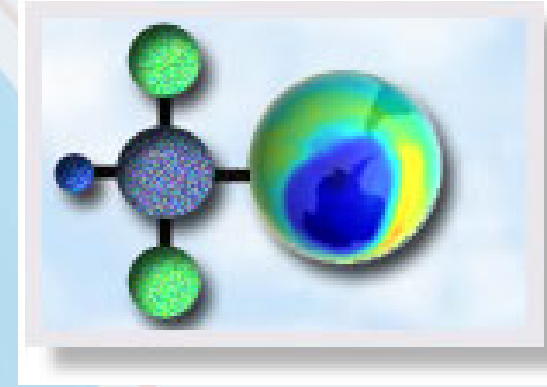
Yaptırım ve yasadışı ticarete ilişkin mevcut Tüzükteki hükümlerin yeniden düzenlenerek uygulamanın kolaylaştırılması

HCFC'LER

Bir “geçiş maddesi” olarak sunulan HCFC'lerin kullanımı tahminlerin çok üstünde artmıştır.

HCFC'lerin önemli bir sera gazı olduğu gerçeği birçok ülke tarafından vurgulanmış ve ozon tabakasındaki incelme ile mücadelenin yanında küresel iklim değişikliği ile mücadelede için de bu gazların kullanımının sonlandırılmasının hızlandırılması gerektiğinden hareketle, 19.Taraflar Toplantısında hızlandırılmış bir takvim uygulanması yönünde karar alınmıştır.

HCFC Sonlandırma Yönetim Planı

2007 yılında 19. taraflar toplantısında alınan kararlarla HCFC gurubu gazların kullanımına son verilmesine ilişkin takvim 10 yıl öne alınarak 2040 yerine 2030 olarak belirlenmiştir.

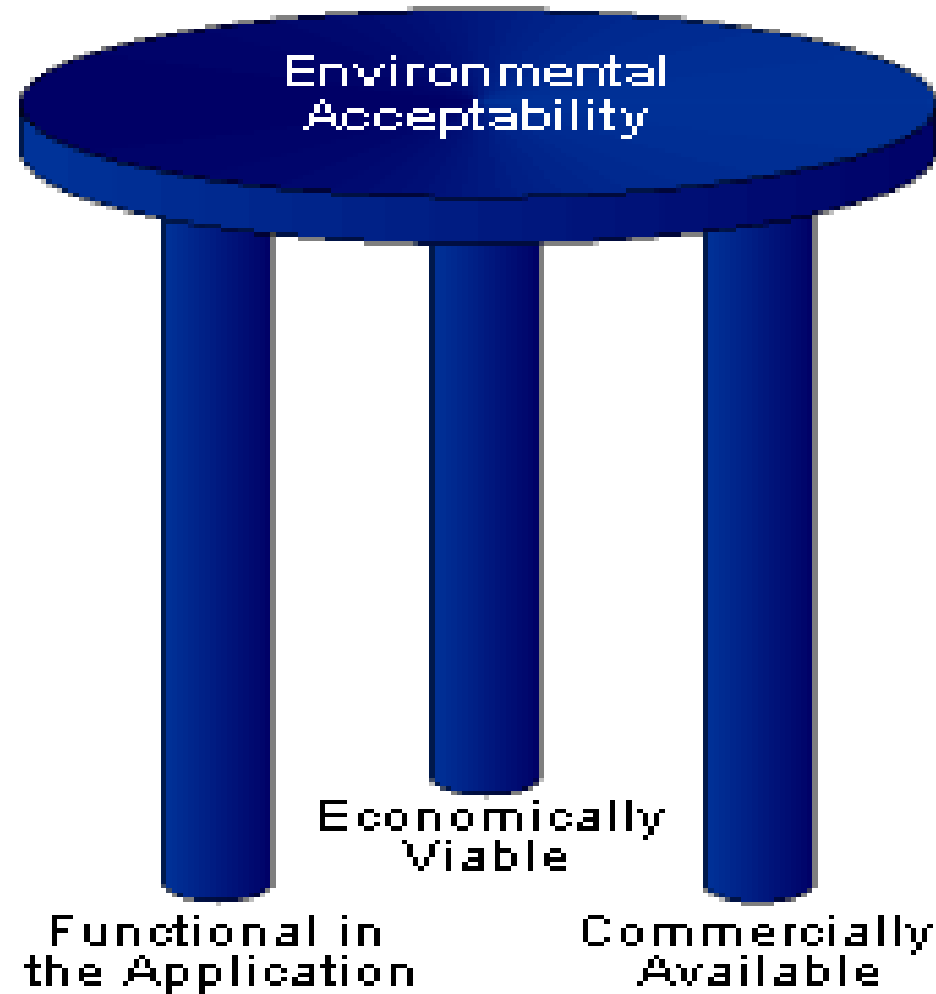
Bu kararın uygulanması için Madde 5 ülkelerine sağlanacak hibe programlarının da öne çekilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz, hibe programları öncesi yapılması gereken yönetim planının hazırlanmasına ilişkin proje için 2008 Nisan ayında, uygulayıcı kuruluş UNIDO kanalıyla başvuruda bulunmuştur. Temmuz ayında başvurumuz kabul edilerek proje onaylanmıştır.

HCFC Sonlandırma Yönetim Planı

Definition of an Acceptable Alternative

TEŞEKKÜRLER...

A.Özge Kepenek

Uzman- Montreal Protokolü Ulusal Odak Noktası

Çevre ve Orman Bakanlığı

Tel: 312 207 65 70

E-posta: okepenek@cevreorman.gov.tr